

„Za syna wybrałem ideę
służenia dziecku i jego
sprawie.”

Janusz Korczak

Janusz Korczak

Janusz Korczak, właśc. Henryk Goldszmit (1878/1879 – 1942) – pisarz, pedagog, działacz społeczny, lekarz.

Założyciel pierwszego pisma redagowanego w większości przez dzieci - „Mały Przegląd”.

Autor wielu książek dla dzieci, ale też dla dorosłych m.in.: „Prawo dziecka do szacunku” oraz „Jak kochać dziecko”.

Założyciel Domu Sierot dla dzieci żydowskich, udzielał się także w domu będącym jednocześnie sierocińcem i szkołą dla polskich dzieci.

W 1942 roku mimo szansy opuszczenia getta, pozostał ze swymi podopiecznymi i wraz z nimi został wywieziony do obozu zagłady w Treblince, gdzie zginął.

Janusz Korczak

Uznawany za prekursora walki o prawa dziecka.

Zwracał szczególną uwagę na nierównoprawną pozycję dzieci w społeczeństwie, ich zależność od dorosłych.

Domagał się, by uznano, że dziecko jest pełnowartościowym człowiekiem od chwili narodzin, na każdym etapie swego istnienia, i ma prawo być sobą takim, jakim jest.

Stworzył nowoczesny system wychowania — antyautorytarny, respektujący potrzeby i dążenia dziecka, pobudzający je do aktywności i samodzielności, a zarazem realistyczny, uwzględniający dziecięce słabości i skłaniający dziecko do pracy nad sobą.

Integralnym elementem tego systemu były różne formy dziecięcego samorządu.

Janusz Korczak cytaty

- ❖ „Dziecko chce być dobre. Jeśli nie umie – naucz. Jeśli nie wie – wytłumacz. Jeśli nie może – pomóż.”
- ❖ „Pozwól dzieciom błędzić i radośnie dążyć do poprawy.”
- ❖ „Dzieci nie są głupsze od dorosłych, tylko mają mniej doświadczenia.”
- ❖ „Dziecko ma prawo do poważnego traktowania jego spraw, do sprawiedliwego ich rozważania.”
- ❖ „Dziecko ma prawo być sobą. Ma prawo do popełniania błędów. Ma prawo do posiadania własnego zdania. Ma prawo do szacunku. Nie ma dzieci – są ludzie.”

Janusz Korczak cytaty

- ❖ „Szukaj własnej drogi. Poznaj siebie, zanim zechcesz dzieci poznać. Zdaj sobie sprawę z tego, do czego sam jesteś zdolny, zanim dzieciom poczniesz wykreślać zakres praw i obowiązków. Ze wszystkich sam jesteś dzieckiem, które musisz poznać, wychować i wykształcić przede wszystkim.”
- ❖ „Kiedy śmieje się dziecko, śmieje się cały świat.”
- ❖ „Dziecko nie może myśleć „jak dorosły”, ale może dziecięco zastanawiać się nad poważnymi zagadnieniami dorosłych; brak wiedzy i doświadczenia zmusza je, by inaczej myślało.”

Janusz Korczak cytaty

- „Całe wychowanie współczesne pragnie, by dziecko było wygodne, konsekwentnie krok za krokiem dąży, by uśpić, stłumić, zniszczyć wszystko, co jest wolą i wolnością dziecka, hartem jego ducha, siłą jego dążeń i zamierzeń. Grzeczne, posłuszne, dobre, wygodne, a bez myśli o tym, że będzie bezwolne wewnątrz i niedołążne życiowo.”
- „Przyjemna jest szkoła, ale może ją obrzydzić nauczyciel głupiec czy brutal. – Nuda w takiej szkole, męka, rozleniwienie i ogłupienie tych nawet, którzy szkołę lubili, chcieli uczyć się, próbowali myśleć i długo bronili i siebie, i szkołę.”
- „Wszystko, co osiągnięte tresurą, naciskiem, przemocą, jest nietrwałe, niepewne, zawodne.”

Janusz Korczak cytaty

- ❖ „Wychowawca, który nie włacza a wyzwala, nie ciągnie a wznosi, nie ugniata a kształtuje, nie dyktuje a uczy, nie żąda a zapytuje, przeżyje wraz z dzieckiem wiele natchnionych chwil, łzawym wzrokiem nieraz patrzeć będzie na walkę anioła z szatanem, gdzie biały anioł tryumf odnosi.
- ❖ „Szkoła winna być kuźnicą, gdzie wykuwają się najświętsze hasła [...] – ona najgłośniej wołać winna o prawa człowieka, piętnować najśmielej i najbezwzględniej to, co jest w życiu zabagnionego.”
- ❖ „Umysł dziecka – las, którego wierzchołki lekko się poruszają, gałęzie splatają, liście, drżąc, dotykają. Są chwile, gdy drzewo łączy się delikatnym dotknięciem z sąsiednim, a przez sąsiada udziela mu się drganie stu, tysiąca drzew – całego lasu. Każde nasze: „dobrze – źle – uważaj – jeszcze – raz” – to jak wichur, który chaos wprowadza.”

LIST DO RODZICÓW na podstawie tekstów Janusza Korczaka

1. **Nie psuj mnie.** Dobrze wiem, że nie powinienem mieć tego wszystkiego czego się domagam. To tylko próba z mojej strony.
2. **Nie bój się stanowczości.** Właśnie tego potrzebuję – poczucia bezpieczeństwa.
3. **Nie bagatelizuj moich złych nawyków.** Tylko Ty możesz pomóc mi zwalczyć zło, póki jeszcze jest możliwe.
4. **Nie rób ze mnie większego dziecka niż jestem.** To sprawia, że przyjmuję postawę głupio dorosłą, żeby udowodnić, że jestem duży.
5. **Nie zwracaj mi uwagi przy innych ludziach, jeśli nie jest to konieczne.** O wiele bardziej przejmuję się tym, co mówisz, jeśli rozmawiamy w cztery oczy.
6. **Nie chroń mnie przed konsekwencjami.** Czasami dobrze jest nauczyć się rzeczy bolesnych i nieprzyjemnych.
7. **Nie wmawiaj mi, że błędy które popełniam są grzechem.** To zagraża mojemu poczuciu wartości.
8. **Nie przejmuj się za bardzo, gdy mówię, że cię nienawidzę.** Czasami mówię to, by przyciągnąć Twoją uwagę.
9. **Nie zrzedź.** W przeciwnym razie muszę się przed Tobą bronić i zrobię się głuchy.

10. **Nie dawaj mi obietnic bez pokrycia.** Czuję się przeraźliwie zawiedziony, kiedy nic z tego wszystkiego nie wychodzi.
11. **Nie zapominaj, że jeszcze trudno mi jest precyzyjnie wyrazić myśli.** To dlatego nie zawsze się rozumiemy.
12. **Nie sprawdzaj z uporem maniaka mojej uczciwości.** Zbyt łatwo strach zmusza mnie do kłamstwa.
13. **Nie bądź niekonsekwentny.** To mnie ogłupia i tracę całą swoją wiarę w ciebie.
14. **Nie odtrącaj mnie, gdy dręcę Cię pytaniami.** Może się wkrótce okazać, że zamiast prosić Cię o wyjaśnienia, poszukam ich gdzie indziej.
15. **Nie wmawiaj mi, że moje lęki są głupie.** One po prostu są.
16. **Nie rób z siebie nieskazitelnego ideału.** Prawda na twój temat byłaby w przyszłości nie do zniesienia.
17. **Nie wyobrażaj sobie, że przepraszając mnie stracisz autorytet.** Za uczciwą grę umiem podziękować miłością, o jakiej Ci się nie śniło.
18. **Nie zapominaj, że uwielbiam wszelkiego rodzaju eksperymenty.** To po prostu mój sposób na życie, więc przymknij na to oczy.
19. **Nie bądź ślepy i przyznaj, że ja też rosnę.** Wiem jak trudno dotrzymywać mi kroku w tym galopie, ale zrób co możesz, żeby się udało.
20. **Nie bój się miłości.** Nigdy.

Dziękuję

Sylwia Kaczmarek
Rzeczniczka Praw Ucznia